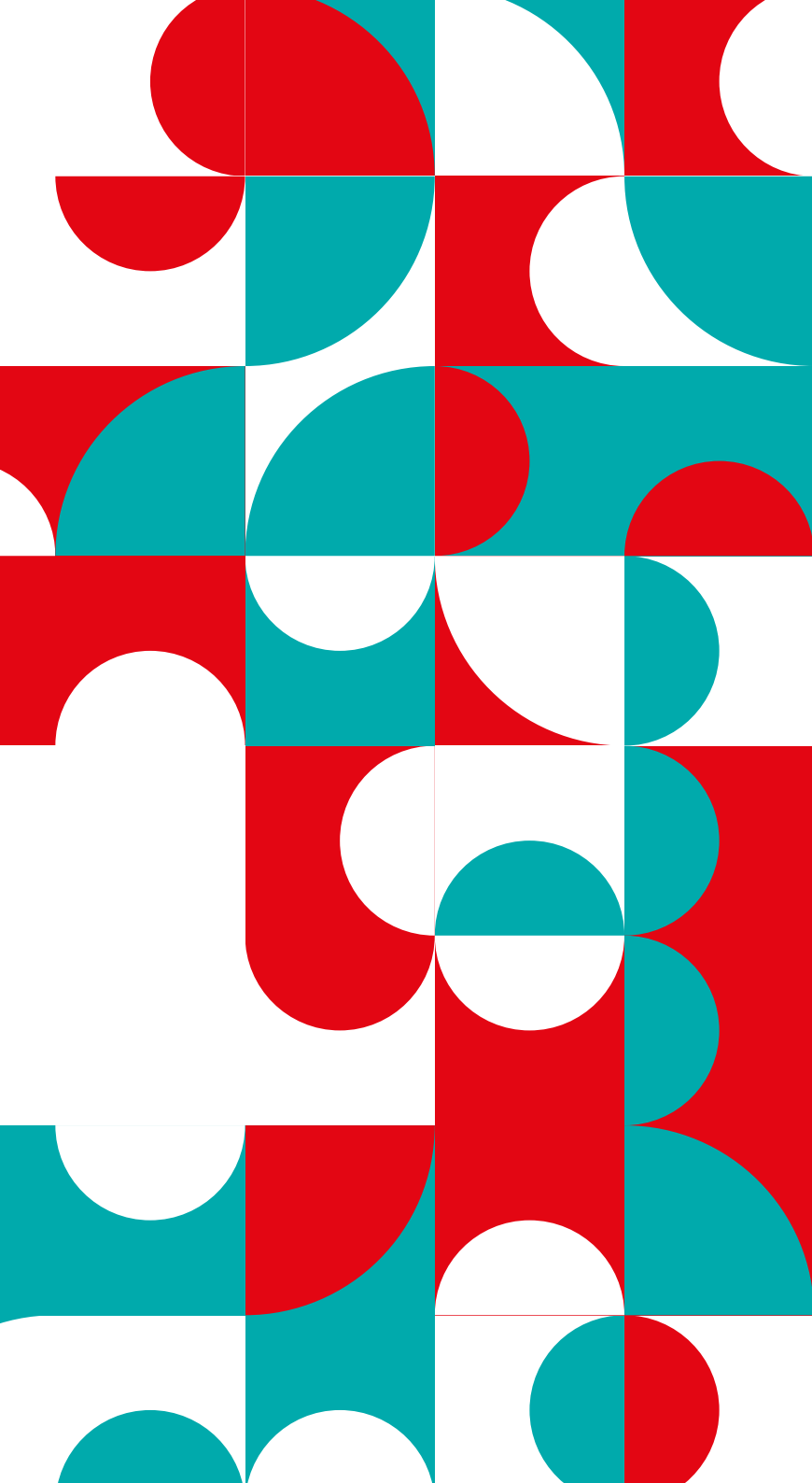

Małopolski
Instytut
Kultury
w Krakowie

2023

RAPORT ROCZNY

2023

Małopolski
Instytut
Kultury
w Krakowie
2023
RAPORT ROCZNY

Kolejny rok, dwanaście miesięcy, trzysta sześćdziesiąt pięć dni za nami. Każdy dzień to wiele pracy do wykonania. Planowanie działań, podejmowanie decyzji – merytorycznych, finansowych, administracyjnych – udział w spotkaniach, potem udział w kolejnych spotkaniach, reagowanie na nagłe zmiany, nawiązywanie nowych relacji i powroty do starych, mierzenie się z całkiem nowymi wyzwaniami, ale i z rutyną. Trwanie w ramach systemu i z systemem, szukanie w nim szczelin i przesmyków. Tak, żeby instytucja, pomimo funkcjonowania w okowach (niekiedy sprzecznych) regulacji prawnych, mogła wykonywać robotę, do której została powołana. Sprawianie, żeby kultura i dziedzictwo Małopolski mogło ciągle na nowo opowiadać o sobie.

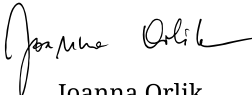
W tym roku minęło dwadzieścia lat mojej pracy w Małopolskim Instytucie Kultury w Krakowie. Lat bogatych, owocnych, satysfakcjonujących. Jestem wdzięczna losowi za możliwość współtworzenia i obserwowania, jak MIK się zmienia, rośnie, rozwija. Lat spędzonych z ludźmi, którym bardzo chce się robić to, co robią, którym zależy i którzy są wybitnymi ekspertami w swoich dziedzinach.

Ubiegły rok to także jubileusz w związku z dwudziestą piątą edycją Małopolskich Dni Dziedzictwa Kulturowego. To cykliczne wydarzenie starsze niż MIK pod swoją obecną nazwą, starsze niż niejeden uczestnik czy wolontariusz zaangażowany w jego realizację. Przejęliśmy organizację MDDK od Urzędu Marszałkowskiego i trwamy na poste-

runku, choć wiele za nami, na przykład szalona edycja covidowa, kiedy do wachlarza rozwiązań po raz pierwszy włączyliśmy produkcje filmowe i po raz pierwszy nie spotkaliśmy się na żywo z naszymi odbiorcami. Każda z edycji czegoś nas nauczyła, dawała impuls do rozwoju, a jednocześnie przez te lata, widzę, pozostajemy wierni sformułowanej na którymś etapie idei, że w Dniach chodzi o to, żeby uczestnik wydarzenia przeżył błysk olśnienia w spotkaniu z dziedzictwem.

Mijający rok był również rokiem nowości. Po raz pierwszy zaprosiliśmy instytucje kultury województwa małopolskiego i ich odbiorców do udziału w wielkim święcie małopolskiej otwartości. Na przełomie września i października odbyła się pierwsza edycja Festiwalu Kultury Wrażliwej, jedyne wydarzenie realizowanego na taką skalę w Małopolsce. Przez kilkanaście dni aż dwadzieścia cztery instytucje prezentowały swoją inkluzywną ofertę kulturalną i edukacyjną.

A to tylko dwa z wielu działań, które MIK zrealizował w 2023 roku, więcej znajdzie Państwo w tym Raporcie. Wierzę, że jego lektura będzie dla Państwa interesująca i zachęci Państwa do korzystania z naszej oferty i kontaktu z nami.

Joanna Orlik

Dyrektorka Małopolskiego
Instytutu Kultury w Krakowie

25. Małopolskie Dni Dziedzictwa
Kulturowego – Muzeum Twórczości
Władysława Wołkowskiego w Olkuszu,
fot. L. Jaworska, MIK 2023

RE
GION

Promujemy kulturę regionu, upowszechniamy małopolskie dziedzictwo i dbamy o nie. To nasza misja. Wspieramy i towarzyszymy w odkrywaniu kultury regionu i poznawaniu jego bogactwa. Od ponad 20 lat otwieramy zamknięte drzwi i zaglądamy w zakamarki, by wyłuskać z nich piękno i zachować pamięć. Zapraszamy do udziału w organizowanych przez nas wydarzeniach i spotkaniach, polecamy lekturę wydawanych przez nas książek i broszur, zachęcamy do obejrzenia nakręconych przez nas filmów i zagłędania na serwisy internetowe MIK-u.

25. MAŁOPOLSKIE DNI DZIEDZICTWA KULTUROWEGO. ORNAMENT

Wyjątkowa, bo jubileuszowa edycja Małopolskich Dni Dziedzictwa Kulturowego, odbyła się pod hasłem *Ornament*. Podczas trzech czerwcowych weekendów wspólnie z publicznością odkrywaliśmy bogactwo motywów zdobniczych w małopolskich zabytkach: od pięknych romańskich plecionek, poprzez wici roślinne, fryzy arkadowe, rozety, woluty, groteski, maszkarony czy rocaille, aż po sploty wykorzystywane w projektowaniu nowoczesnych mebli z wikliny. 3 i 4 czerwca zaprosiliśmy odbiorców do odwiedzenia dworu w Michałowicach oraz arboretum i dworu w Lusławicach, prezentowaliśmy również piękno ceramiki w Łysej Górze k. Tarnowa. 10 i 11 czerwca gościliśmy w Modlnicy, gdzie publiczność Dni Dziedzictwa mogła obejrzeć kościół pw. św. Wojciecha i Matki Boskiej

Bolesnej oraz dwór Konopków, a także wystawę w Muzeum Twórczości Władysława Wołkowskiego w Olkuszu. 17 i 18 czerwca zaś wspólnie z gospodarzami przyjęliśmy zwiedzających w Opactwie Cystersów i kościele pw. św. Bartłomieja w Krakowie oraz w domu Pod Globusem. W każdym z powyższych miejsc na odbiorców czekał gospodarze, przewodnicy, specjaliści i pasjonaci, wspólnie z którymi opracowaliśmy oprowadzania tematyczne, wykłady, spacer, wycieczki, warsztaty i pokazy.

W ramach programu Dni Dziedzictwa odbyła się również premiera i pokazy przygotowanego przez nas filmu dokumentalnego pt. *Dzieło kompletne*, poświęconego historii powstania i renowacji domu Pod Globusem – dawnej siedziby Izby Handlowej i Przemysłowej, obecnie zajmowanej przez Wydawnictwo Literackie.

- 9 obiektów
- 1 film
- 22 partnerów
- 218 aktywności
- 2 publikacje
- 46 wolontariuszy
- 8560 uczestników

AKCJA EKSPLOKACJA

W 2020 roku, podczas XXII Małopolskich Dni Dziedzictwa Kulturowego, w towarzyszących wydarzeniu książce i filmie dokumentalnym przedstawiliśmy historię słynnego krakowskiego pałacu Pod Baranami. Był to rok pandemiczny, dlatego musieliśmy zrezygnować z udostępnienia tego miejsca do zwiedzania. Zależało nam jednak, by otworzyć wrota Baranów dla publiczności

i przybliżyć im nie tylko dawne dzieje budynku, ale również te nowsze, kiedy w pałacowych murach mieścił się Krakowski Dom Kultury – kulturotwórczy tygiel czasów socjalizmu, ze sławną na całą Polskę Piwnicą pod Baranami. W październiku 2023 roku wróciliśmy do pałacu w ramach wydarzenia Akcja Eksploracja. Odkryto łącznie 16 oprowadzań oraz dwie projekcje filmu o historii tego miejsca pt. *Taki splendor*. Po pałacu Pod Baranami i Piwnicy oprowadzali m.in. Matylda Potocka – gospodyni miejsca, Bogdan Micek – dyrektor artystyczny kabaretu Piwnica pod Baranami, Agnieszka Gorczyca i Maria Jaglarz – przez lata związane z Krakowskim Domem Kultury.

- 16 oprowadzań
- 220 uczestników

WYWOŁANE HISTORIE

To program wspierający lokalne społeczności w zbieraniu, zachowywaniu i opowiadaniu ich historii. Utrwalamy je w formie wystaw, książek lub filmów, współpracując z artystami i specjalistami z danej dziedziny. Przyczyniamy się w ten sposób do budowy archiwów społecznych, zorientowanych na zachowanie pamięci o miejscach i ludziach ważnych dla danej społeczności.

W pierwszej połowie roku 2023 kontynuowaliśmy współpracę ze Szkołą Podstawową w Jaszczurowej w pobliżu Wadowic. Uczniowie wraz z nauczycielami uczestniczyli w cyklu warsztatów *Opowiadanie lokalności*, ucząc się przeprowadzać wywiady. Następnie, wykorzystując nabytą wiedzę w praktyce, przeprowadzili kilkanaście wywiadów z mieszkańcami Jaszczurowej – osobami szczególnie ważnymi dla społeczności wsi, a podczas warsztatów fotograficznych pod kierunkiem Tomasza

Kaczora (zwycięzca World Press Photo 2020 w kategorii Portret) sporządzili fotograficzne portrety swoich rozmówców. Wreszcie, na ostatnim spotkaniu, wspólnie z nami wypracowali koncepcję wystawy *Cztery kilometry historii*, która objęła wątki historyczne o szczególnym znaczeniu dla lokalnej społeczności. Podczas wystawy zaprezentowano wywiady i fotografie wykonane przez uczestników projektu, a jej otwarcie zgromadziło licznych mieszkańców oraz przedstawicieli władz i mediów.

W drugiej połowie roku nawiązaliśmy współpracę ze społecznością Łysej Góry. Przeprowadziliśmy wywiady z osobami związanymi z tamtejszą Spółdzielnią „Kamionka”, w której do lat 90. XX wieku produkowano ceramikę (obecnie kultową wśród kolekcjonerów) oraz nowatorskie płyty okładzinowe i ceramikę wielkoformatową, wykorzystywaną na elewacjach budynków w całej Polsce. W przyszłym roku planujemy dalsze działania mające na celu realizację filmu – reportażu dokumentalnego opowiadającego o łysogórskiej ceramice jako jednym z fenomenów designu lat PRL-u.

- 16 godzin warsztatowych
- 16 wywiadów
- 1 wystawa
- 1 wydarzenie
- 55 uczestników

MAŁOPOLSKIE WIZYTY MUZEALNE

Projekt ma na celu rozwój działalności muzealnej w Małopolsce poprzez wspieranie współpracy pomiędzy dużymi instytucjami muzealnymi z Krakowa i lokalnymi muzeami w mniejszych ośrodkach regionu.

Na podstawie przeprowadzonych rozmów i konsultacji oraz wizyt w wybranych placówkach muzealnych na terenie województwa, partnerem przedsięwzięcia w 2023 roku wybrane zostało Muzeum im. Władysława Orkana w Rabce Zdroju. Wsparcie merytoryczne dla planowanej w ramach projektu wystawy zapewniło natomiast Muzeum Farmacji Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

W drugiej połowie roku wspólnie z partnerami opracowaliśmy założenia wystawy, która poświęcona została historii rabczańskiej „Apteki pod Gwiazdą” oraz działalności społecznej jej właścicieli. Ekspozycja obejmuje zabytkowe elementy oryginalnego wyposażenia apteki, a narracja podkreśla wyjątkową rolę, jaką pełniła ona w lokalnej społeczności.

Wystawa została otwarta w grudniu 2023 roku podczas uroczystego spotkania z mieszkańcami Rabki Zdroju. W ramach projektu, który będzie kontynuowany w 2024 roku, przewidziane są m.in.: prelekcje, warsztaty zielarskie oraz zebranie pamiątek i wspomnień rabczan.

- 2 partnerów
- 1 wystawa
- 1 wydarzenie
- 250 uczestników

PORTALE INTERNETOWE

Działamy również w świecie wirtualnym. Naszym celem jest popularyzacja dziedzictwa kulturowego Małopolski, dlatego nie ustajemy w ulepszaniu i rozwijaniu naszych serwisów internetowych, starając się dotrzeć z przekazem do różnych grup odbiorców.

WIRTUALNE MUZEA MAŁOPOLSKI

Wirtualne Muzea Małopolski to portal internetowy, na którym udostępniamy cyfrowe odwzorowania obiektów muzealnych – zarówno tych, które można oglądać na wystawach, jak i tych niedostępnych dla muzealnej publiczności. Na portalu prezentujemy zbiory placówek o randze krajowej, muzeów okręgowych, regionalnych, miejskich, a także izb muzealnych z regionu. Każdy eksponat można obejrzeć w szczegółach i z różnych perspektyw dzięki licznym fotografiom (w tym dookólnym), modelom 2D i 3D oraz materiałom filmowym. Uzupełniają je opisy wzorowane na muzealnych „kartach ewidencyjnych”, artykuły kontekstowe oraz materiały edukacyjne. Zasoby, jakie tworzą wspomniane materiały, wykorzystujemy przygotowując wirtualne wystawy, których powstało już ponad 50.

W 2023 roku do współpracy zaprosiliśmy Magdalenę Zych z Muzeum Etnograficznego w Krakowie. Przygotowana przez autorkę wystawa *Uwolnić się* cofa nas do rzeczywistości folwarczno-pańszczyźnianej i opowiada nie tylko o trudnym losie kobiet i mężczyzn stanu chłopskiego – najniższej warstwy społecznej, ale też o wytworzonych przez nią strategiach przetrwania i radzenia sobie z sytuacją poddaństwa.

W minionym roku na portalu opublikowane zostały również dwie inne wystawy:

- *A to wszystko miało trwać najwyżej pięć lat... Na czym polega fenomen kabaretu Piwnica pod Baranami, który powstał w Krakowie w 1956 roku i funkcjonuje do dziś?*

Projekt ten powstał we współpracy z Google Art & Culture i stanowi część większego przedsięwzięcia firmy Google pn. „Kraków-wow!”. Jest to

pierwsza polska kolekcja na wspomnianej platformie w całości poświęcona stolicy Małopolski. Tworzy ją ponad 200 obiektów składających się na 50 wirtualnych wystaw.

- *Wyspa Mościce* – wystawa poświęcona miastu, w którym spełnił się sen rewolucji przemysłowej. To właśnie tam, niespełna sto lat temu, wybudowana została fabryka chemiczna produkująca nawozy azotowe, a przy niej osiedle mieszkaniowe dla pracowników i ich rodzin. Ojcem chrzestnym tego innowacyjnego projektu był Ignacy Mościcki, chemik i wynalazca, a w chwili uruchomienia fabryki – prezydent Rzeczypospolitej. Inspiracją do jej powstania były materiały pozyskane w efekcie digitalizacji 200 unikatowych fotografii i negatywów z czasu od lat 20. do 80. XX wieku oraz 12 obiektów 3D prezentujących dziedzictwo kulturowe i historyczne Mościc.

Wszystkie wystawy dostępne są pod adresem:

www.muzea.malopolska.pl/pl/wirtualne-wystawy

- 50 modeli 3D
- 15 artykułów
- 4 partnerów
- 3 wystawy
- 350 altertekstów
- 450 tłumaczeń
- 360 obiektów

Prace digitalizacyjne, realizowane na potrzeby portalu Wirtualne Muzea Małopolski i we współpracy z małopolskimi muzeami, stanowią podstawę działania Regionalnej Pracowni Digitalizacji. W roku 2023 trwały tu intensywne cyfryzacja oraz postprodukcja i opracowanie modeli 3D w ramach partnerstwa z Ośrodkiem

Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora CRICOTEKA. Przedmiotem współpracy była kolekcja kostiumów teatralnych i rekwizytów, które powstały głównie na potrzeby spektakli Teatru Cricot 2, w tym *Umarłej klasy* z 1975 roku i innych realizacji kantorowskiej idei „teatru śmierci”. Wszystkie kostiumy i poszczególne ich części zostały zdigitalizowane, a wybrane z nich przetworzone do modelu 3D. Łącznie dla 1478 obiektów z Cricoteki pracownicy Regionalnej Pracowni Digitalizacji wykonali ponad 40 000 zdjęć.

MAŁOPOLSKA TO GO

Portal Małopolska To Go umożliwia mieszkańcom Małopolski poznawanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego regionu poprzez *MIKropodróżę*. Te krótkie wyprawy stały się w ostatnich latach popularnym sposobem na poznawanie okolicy. W MIK-u staramy się odpowiedzieć na rosnące zapotrzebowanie i głód odkrywania nowych, nieznanych, a czasem również tych na pozór znajomych miejsc. Przygotowujemy więc specjalne trasy jednodniowych wycieczek, z których część przeznaczona jest dla rodzin z dziećmi. W ubiegłym roku opublikowaliśmy 13 nowych tras:

- Gdzie Leśne Licho wciąż psoci
- Sękowa. Historia zapisana w krajobrazie
- Polichty – wyprawa do źródeł po leśne runo
- O czym szumią spiskie wierzby
- R jak Rytro
- Czy w okolicach Tarnowa są jeszcze ślady rabacji galicyjskiej?
- Refleksyjnie wokół Ciężkowic

- Modernizm wokół twierdzy. Osiedle Złotego Wieku w Krakowie
- Bobry, Raczek i ślimak – Sądecczyzna z dziećmi
- Zaprojektowane do dobrego życia. Osiedle Tysiąclecia w Krakowie
- Podziemna Małopolska
- Puszcza Dulowska i okolice, czyli gdzie dawniej rezydowali Tenczyńscy
- Wzdłuż i wszerz Młynówki Królewskiej

Wszystkie trasy dostępne są pod adresem:

www.malopolskatogo.pl

W 2023 roku na portalu pojawiło się również 40 artykułów stanowiących uzupełnienie do proponowanych przez nas tras oraz 24 tłumaczenia wybranych artykułów i tras na język ukraiński.

MAŁOPOLSKIE DNI DZIEDZICTWA KULTUROWEGO. PORTAL

W grudniu 2023 roku udostępniliśmy nowy portal Małopolskich Dni Dziedzictwa Kulturowego. To rozbudowana baza prezentująca dziedzictwo kulturowe regionu. Można tu znaleźć opisy ponad 260 zabytkowych obiektów, w których gościliśmy podczas wszystkich edycji wydarzenia, uzupełnione o liczne fotografie. Nie zabrakło też materiałów, które zwyczajowo towarzyszą każdej edycji wydarzenia: filmów dokumentalnych oraz książek, które można pobrać w formacie pdf lub audiobooka.

Strona dostępna jest pod adresem:

www.dnidziedzictwa.pl

SKANSENOVA

W 2023 roku zakończyliśmy projekt *SKANSENOVA – systemowa opieka nad dziedzictwem w małopolskich muzeach na wolnym powietrzu* realizowany przez Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu (partner wiodący projektu), Muzeum Okręgowe w Tarnowie, Muzeum Dwory Karwacjanów i Gładyszów w Gorlicach, Muzeum – Nadwiślański Park Etnograficzny w Wygiełzowie i Zamek Lipowiec, Muzeum – Orawski Park Etnograficzny w Zubrzycy Górnej, Skansen w Sidzinie – Muzeum Kultury Ludowej, Gminę Dobczyce oraz Małopolski Instytut Kultury w Krakowie. Przedsięwzięcie, które miało na celu modernizację małopolskich skansenów poprzez zapewnienie ochrony i opieki konserwatorskiej oraz zabezpieczenie przed pożarem i klęskami żywiołowymi, obejmowało również rozwój oferty kulturalno-edukacyjnych tych obiektów. Projekt, sfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, zrealizowany został w latach 2016–2018. W roku ubiegłym przeprowadziliśmy zakrojoną na szeroką skalę kampanię informacyjno-promocyjną w mediach tradycyjnych i cyfrowych.

ROZWOJ

Forum Edukacji Kulturowej
„Niewidzialna młodzież”,
fot. G. Mart, MIK 2023

IV Małopolski Kongres Dyrektorów
Domów Kultury, fot. M. Rymarz,
MIK 2023

Wspieramy rozwój kadr kultury – pomagamy dzielić się doświadczeniem, wykorzystywać nowe metody i narzędzia pracy. Prowadzimy szkolenia, webinary i warsztaty. Zależy nam na budowaniu wspólnoty małopolskich podmiotów kultury, działających razem i wspierających się wzajemnie.

BARDZO MŁODA KULTURA. MAŁOPOLSKA

W 2023 roku Małopolski Instytut Kultury w Krakowie po raz kolejny wybrany został regionalnym operatorem programu „Bardzo Młoda Kultura 2023–2025”, który finansuje Narodowe Centrum Kultury. Głównym celem tej edycji programu jest rozwój podmiotowego uczestnictwa młodzieży w kulturze. Bardzo Młoda Kultura zakłada wykorzystywanie metod edukacji kulturowej do animowania zmian społecznych, przyczyniając się do kreatywnego, sprawczego i innowacyjnego działania młodzieży, a także kształtowania u niej postaw oraz umiejętności współpracy, zaufania społecznego i odpowiedzialności.

W ramach tak nakreślonych celów aktywnie współpracowaliśmy z trzema partnerami lokalnymi: Ośrodkiem Kultury im. C. K. Norwida, Gminnym Ośrodkiem Kultury, Sportu i Turystyki w Łukowicy oraz Miejską Biblioteką Publiczną w Chrzanowie. Jako regionalny operator programu organizowaliśmy warsztaty dla partnerów (w tym takie projektowane w oparciu o zgło-

szone przez nich potrzeby) oraz spotkania konsultacyjne i ewaluacyjne z ich udziałem.

Ważnym wydarzeniem w ramach bieżącej edycji programu było Forum Edukacji Kulturowej „Niewidzialna Młodzież”, które zorganizowaliśmy 26 października w Ośrodku Kultury Norwida w Krakowie. W programie spotkania znalazły się konsultacje dotyczące pracy metodą superwizji, standardów ochrony dzieci i młodzieży w instytucjach kultury oraz powstających tam rad młodzieżowych. Uczestnicy wzięli również udział w warsztatach prowadzonych przez zewnętrznych ekspertów, dotyczących pracy z różnorodną młodzieżą, dziećmi z doświadczeniem migracji oraz wzmacniania sprawczości młodych ludzi.

W 2023 roku w ramach programu „Bardzo Młoda Kultura. Małopolska” zrealizowaliśmy także pierwszą edycję Szkoły Edukatorów Kulturowych, która przeznaczona jest dla edukatorów, animatorek i nauczycieli. Celem przedsięwzięcia jest rozwój kompetencji umożliwiających profesjonalną realizację projektów z zakresu edukacji kulturowej przeznaczonych dla młodzieży. W ramach czterech dwudniowych zjazdów w marcu i kwietniu (obejmujących 64 godziny dydaktyczne) wraz z zaproszonymi przez nas specjalistami zrealizowaliśmy następujące segmenty tematyczne:

- „Projektowanie w oparciu o potrzeby”,
- „Prowadzenie procesów grupowych opartych na radości i ciekawości świata”,
- „Rola dorosłego w projektach z młodzieżą”,
- „Dobrostan edukatora i zapobieganie wypaleniu. Współpraca i sieciowanie”.

W spotkaniach brało udział 20 uczestników, wyłonionych w ramach otwartego naboru. W przyszłości planujemy cykliczne uruchamianie Szkoły Edukatorów Kulturowych raz w roku.

- 124 godziny warsztatowe
- 10 partnerów
- 3 raporty i publikacje
- 308 uczestników

DYNAMIKA EKSPOZYCJI

W 2023 roku w ramach programu Dynamika Ekspozycji zrealizowaliśmy dwa procesy strategiczne.

Pierwszy z nich dotyczył wypracowania założeń planu rozwoju instytucji kultury Województwa Małopolskiego do roku 2030, a uczestniczyli w nim członkowie zespołu zadaniowego, składającego się z przedstawicieli Urzędu Wojewódzkiego oraz osób kierujących instytucjami kultury w Małopolsce.

Drugi proces strategiczny odnosił się do dziedzictwa kulturowego Krakowa, które w 1978 roku wpisane zostało na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

W prowadzonych przez nas spotkaniach strategicznych brali udział kluczowi interesariusze, mający wpływ na zarządzanie tym unikalnym w skali świata obszarem dziedzictwa.

Efektom wielomiesięcznych prac strategicznych było opracowanie dwóch dokumentów – raportu eksperckiego *Plan Rozwoju Instytucji Kultury Województwa Małopolskiego* oraz *Wytycznych do zarządzania historycznym centrum Krakowa, miejscem światowego dziedzictwa UNESCO na lata 2023–2035*.

W ramach działalności szkoleniowej, czyli drugiego najważniejszego zadania zespołu Dynamiki Ekspozycji, przeprowadziliśmy: szkolenie z interpretacji dziedzictwa dla Muzeum im. Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, sesję strategiczną dla dyrektorów małopolskich instytucji kultury, warsztat szkoleniowy dla Archiwum Narodowego w Krakowie oraz webinar z wykorzystania dziedzictwa cyfrowego w działaniach edukacyjnych. W listopadzie zrealizowaliśmy także tygodniowy kurs tworzenia tekstów interpretacyjnych na temat dziedzictwa pt. *Dać rzeczy słowo*, certyfikowany przez międzynarodową sieć Interpret Europe. Kurs, w którym udział wzięli pracownicy instytucji muzealnych z różnych części Polski, zorganizowaliśmy we współpracy z Muzeum Etnograficznym w Krakowie.

Rok 2023 zakończyliśmy przygotowując publikację poświęconą najnowszym trendom w metodyce pracy przewodników w instytucjach dziedzictwa kulturowego. Wydanie książki planowane jest w bieżącym roku.

- 124 godziny warsztatowe
- 2 partnerów
- 1 raport i 1 strategia
- 5 wystąpień konferencyjnych
- 153 uczestników

MAŁOPOLSKA. KULTURA WRAŻLIWA

Rok 2023 upłynął pod znakiem siódmej edycji programu Małopolska. Kultura Wrażliwa. Celem przedsięwzięcia, zainicjowanego i finansowanego przez województwo małopolskie, jest podnoszenie świadomości pracowników i pracowników instytucji kultury w zakresie otwartości i dostępności instytucji kultury dla osób z różnymi potrzebami.

Jako operator programu, skoncentrowaliśmy ubiegłoroczne działania na zagadnieniu najbardziej aktualnych potrzeb – partycypacji i inkluzji. Doświadczenie poprzednich lat, zmiany prawne i wzrost świadomości społecznej na temat osób z różnymi potrzebami sprawiły, że program ma już nie tylko podnosić świadomość pracownic i pracowników sektora kultury w zakresie rozumienia i efektywnego odpowiadania na oczekiwania osób z różnymi potrzebami, ale też dawać konkretne odpowiedzi, w jaki sposób instytucje kultury powinny dokonywać zmian pod względem inkluzji.

W ramach programu zrealizowaliśmy więc szereg warsztatów i webinarów z zakresu:

- aktualizacji deklaracji dostępności,
- budowania inkluzyjnej oferty pracy,
- inkluzyjnego języka w instytucjach kultury, tworzenia inkluzyjnej przestrzeni w instytucjach kultury,
- przeprowadzenia listy kontrolnej przy organizacji inkluzyjnych wydarzeń,
- inkluzyjnej promocji,
- dostępności w zamówieniach publicznych,
- uwrażliwiania i pierwszego kontaktu z osobami z różnymi potrzebami,
- uwrażliwiania przy projektowaniu wystaw.

Przeprowadziliśmy również konsultacje indywidualne i/lub grupowe dla małopolskich instytucji kultury z zakresu dostępności: architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej, a także inkluzji. Przygotowaliśmy też publikację elektroniczną autor-

stwa Jakuba Studzińskiego i Barbary Pasterak pt. *Inkluzyjna kultuRRRa – o instytucjach kultury jeszcze bardziej otwartych*.

Najważniejszym wydarzeniem w ramach programu Małopolska. Kultura Wrażliwa była jednak pierwsza edycja Festiwalu Kultury Wrażliwej, który odbył się w dniach 24 września–4 października. Było to pierwsze wydarzenie na taką skalę w Małopolsce. Przez jedenaście dni aż dwadzieścia trzy instytucje kultury województwa małopolskiego wraz z Biurem Wystaw Artystycznych „U Jaksy” w Miechowie zaprezentowały swoją inkluzyjną ofertę kulturalną i edukacyjną. W trakcie Festiwalu można było obejrzeć dostępne wystawy i spektakle, wziąć udział w pokazach filmowych, koncertach, odprowadzeniach i warsztatach. Wspólnie z partnerami zorganizowaliśmy ponad 65 wydarzeń, w których udział wzięło około 2 000 osób.

W roku 2024 planujemy organizację II edycji Festiwalu.

Niewątpliwie warto wspomnieć jest również przyznanie Małopolskiemu Instytutowi Kultury w Krakowie głównej nagrody „INTEGRALIA” za szerokie działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Wyróżnienie to, przyznawane przez sygnatariuszy porozumienia siedmiu krakowskich uczelni na rzecz studentów z niepełnosprawnością, otrzymaliśmy w kwietniu podczas XV Krakowskich Dni Integracji.

- 4 webinary
- 110 godzin warsztatowych
- 2 publikacje elektroniczne
- 31 partnerów
- 1 festiwal
- 2521 uczestników

IV MAŁOPOLSKI KONGRES DYREKTORÓW DOMÓW KULTURY

Jako regionalna instytucja kultury czujemy się zobowiązani do animowania wspólnoty dyrektorów i dyrektorek domów kultury w Małopolsce oraz do czynnego wspierania jej w rozwoju. Cel ten realizujemy poprzez coroczne spotkanie kadry zarządzającej, które jest okazją do rozmowy i wymiany doświadczeń, a także szukania konstruktywnych rozwiązań dla najbardziej aktualnych problemów dotyczących te placówki.

Dwudniowe spotkanie, które odbyło się w październiku 2023 roku w Babiogórskim Centrum Kultury w Zawoi, koncentrowało się na problemie pogarszającej się kondycji psychicznej młodzieży. W gronie dyrektorek i dyrektorów ponad pięćdziesięciu instytucji kultury województwa małopolskiego, zaproszonych ekspertów i ekspertek – psychiatrów, pedagogów, animatorów – a także przedstawicieli młodzieży, określiliśmy rolę domów kultury jako przestrzeni integracji lokalnych społeczności, które mogą być również bezpiecznym miejscem wsparcia dla młodych ludzi w przewyciężaniu kryzysów. Rozmawialiśmy o aktualnie obowiązujących procedurach i standardach ochrony małoletnich, programach wsparcia ich rozwoju psychospołecznego, a także nowych wyzwaniach i standardach w pracy z młodymi ludźmi. Podczas warsztatów zaproponowaliśmy także konkretne metody współpracy z młodzieżą w kryzysie psychicznym, która powinna odbywać się w atmosferze empatii i szacunku, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych etapów rozwojowych nastolatków. Przeprowadzili je specjaliści z Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Myślenicach, Teatru Forum, Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, Fundacji Save the Children oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie.

W ramach Kongresu przygotowaliśmy także wieczór z kulturą, podczas którego dyrektorki i dyrektorzy małopolskich domów kultury mogli obejrzeć widowisko *Cyrkowcy i Górale*.

Nagrania wykładu otwierającego kongres i panelu dyskusyjnego dostępne są na kanale Małopolskiego Instytutu Kultury na Youtube: mikkrakow.

- 2 partnerów
- 70 uczestników

MAŁOPOLSKA WIELU KULTUR

Wobec zmian struktury społecznej regionu wywołanych napływem ludności ukraińskiej po pełnoskalowej inwazji Rosji na Ukrainę, nasze działania w ramach programu skupiły się na poszukiwaniu sposobów wzajemnego prezentowania kultury polskiej i ukraińskiej, a także zagadnieniach związanych z budowaniem i promowaniem oferty kulturalnej dla społeczności ukraińskiej.

W 2023 roku zorganizowaliśmy cztery szkolenia w języku polskim i ukraińskim: *Różne języki. Jeden głos* – dotyczące promocji wydarzeń oraz budowania wizerunku instytucji kultury wśród publiczności ukraińskiej; *Jednym głosem, w różnych językach. Informowanie o wydarzeniach dwu/wielokulturowej publiczności* – z zakresu promocji wydarzeń realizowanych przez ukraińskie instytucje kultury w Polsce i skutecznej komunikacji z odbiorcami; *Wiele kultur – wspólne miasto* – na temat wielokulturowości oraz wymiany międzykulturowej; *Lepiej razem! Jak współpracować międzysektorowo na rzecz społeczeństwa międzykulturowego* – o współpracy, empatii oraz antydyskryminacji w kontekście wielokulturowości.

W ramach programu Małopolska Wielu Kultur przygotowaliśmy również publikację elektroniczną *Wiele kultur, wspólne miasto – rozmowy o roli kultury w integracji nowych mieszkanców i mieszkańców Krakowa* omawiającą aktualne zagadnienia związane z integracją migrantów w naszym regionie, ze szczególnym uwzględnieniem Krakowa. Powstała ona w oparciu o wywiady z sześcioma osobami o międzykulturowym doświadczeniu: Haliną Czuba, Carlosem Pankiem, Karoliną Czerską-Shaw, Wassimem Ibrahimem, Adamem Wajechem Abdel Fattahem, Valeriją Błagojević. Autorzy, na podstawie swojej dotychczasowej aktywności w sferze kultury, udzielili w nich wskazówek i rekomendacji dotyczących kierunków działań sprzyjających integracji nowych mieszkańców Krakowa.

- 20 godzin warsztatowych
- 50 uczestników
- 16 artykułów
- 1 publikacja
- 1 partner

GRA HAMERNIA

Hamernia. Przekuj problemy na rozwiązania to gra będąca jednocześnie narzędziem edukacyjnym przeznaczonym do pracy z młodzieżą. Wspomaga rozwój kompetencji społecznych mających związek ze świadomym udziałem w procesach kształtujących życie społeczności lokalnych oraz wspólnoty narodowej i globalnej. Uwrażliwia na relacje między własnym i wspólnym, uczy negocjowania i prezentowania

własnych poglądów, wyposaża odbiorców w wiedzę na temat wartości, wokół których toczy się życie społeczne, a także promuje ideę zrównoważonego rozwoju.

W ramach promocji *Hamerni* zorganizowaliśmy liczne rozgrywki i warsztaty edukacyjne prowadzone w oparciu o grę: w ramach programu edukacji społeczno-ekonomicznej zrealizowane zostały rozgrywki dla harcerzy Związku Harcerstwa Polskiego; gra została zaprezentowana grupie nauczycieli i edukatorów podczas seminarium na temat dziedzictwa ziem wschodnich II RP w Horyńcu Zdroju; przeprowadzony został cykl warsztatów w małopolskich bibliotekach oraz szkołach średnich w Krakowie; w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości zorganizowano dwie rozgrywki dla studentów Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Targu; trenerzy MIK-u prowadzili również rozgrywki *Hamerni* dla przedstawicieli instytucji kultury z Białegoostoku, studentów Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie oraz dla młodzieży w Bibliotece Miejskiej w Łańcucie.

Jeden z autorów gry, Sebastian Wacięga z MIK-u, przeprowadził warsztat oparty o rozgrywkę pokazową gry *Hamernia* na międzynarodowym seminarium *Cultural heritage and local population involvement in (urban) peripheries* w Edynburgu, zorganizowanym w ramach sieci Doctoral Program in Cultural Heritage of Una Europa, UNA-HER-DOC.

- 58 godzin warsztatowych
- 530 uczestników

WOLONTARIAT

Wolontariuszki, praktykanci i stażystki już na dobre wpisali się w krajobraz pracy w MIK-u. Poprzez zaangażowanie w realizację projektów młodzi ludzie mogą zdobywać wiedzę i doświadczenie pracy w instytucji kultury, a także rozwijać kompetencje kulturowe i społeczne. My natomiast czerpiemy wiele satysfakcji, przyczyniając się do kształcenia przyszłych kadr kultury.

W roku 2023 w ramach wolontariatu, praktyk i stażów współpracowało z nami 76 osób. Większość z nich tradycyjnie zaangażowana była w realizację Małopolskich Dni Dziedzictwa Kulturowego. Pozostali aktualizowali i tłumaczyli na język ukraiński treści z portalu Małopolska To Go, prowadzili rozgrywki gry *Hamernia. Przekuj problemy na rozwiązania*, przygotowywali teksty alternatywne do materiałów graficznych publikowanych na portalu Wirtualne Muzea Małopolski, byli zaangażowani w organizację Akcji Eksploracji czy Forum Edukacji Kulturowej. Jeden ze stażystów na stałe dołączył do zespołu MIK, przejmując obowiązki zakładowego archiwisty.

Równocześnie staramy się propagować ideę wolontariatu i wzmacniać jej znaczenie wśród instytucji kultury poprzez dzielenie się doświadczeniami i narzędziami w zakresie organizacji wartościowej współpracy z wolontariuszami, praktykantami i stażystami.

W 2023 roku zrealizowaliśmy badanie dotyczące praktyk studenckich, na podstawie którego powstał raport pt. *Praktyki studenckie w instytucjach kultury* (publikacja elektroniczna), diagnozujący jakość organizowanych praktyk – zarówno po stronie uczelni wyższych, jak i instytucji przyjmujących na praktyki, uzupełniony perspektywą samych studentów-praktykantów. Wnioski i rekomendacje płynące z raportu stanowią punkt wyj-

ścia do podejmowania rozmów na temat zmian w zakresie organizacji praktyk studenckich w instytucjach kultury województwa małopolskiego.

W październiku 2023 powołaliśmy ponadto Radę Młodzieżową MIK, która konsultuje działania naszej instytucji pod kątem inkluzywności i atrakcyjności oferty kulturalnej – dla młodych osób, ale nie tylko. Radę tworzy dziewięcioro studentek i studentów krakowskich uczelni wyższych, z którymi pracownicy MIK-u spotykali się w minionym roku dwukrotnie.

- 76 szkoleń
- 1 badanie
- 1 webinar
- 1 publikacja elektroniczna
- 209 uczestników

UPOMINKI Z MAŁOPOLSKI

W roku 2023 wprowadziliśmy do sprzedaży kolekcję wyjątkowych upominków z Małopolski. Można wśród nich znaleźć notesy, termosy, bawełniane torby, a także eleganckie szale, apaszki i pióra z nadrukiem roślinno-kwiatowym wzorowanym na ornamentach z kościoła pw. św. Michała Archanioła w Binarowej.

Upominki powstały w ramach projektu realizowanego we współpracy z Województwem Małopolskim, mającym na celu promocję dziedzictwa kulturowego oraz wzornictwa regionalnego Małopolski.

Do kupienia w naszym e-sklepie:

www.mik.krakow.pl/sklep/

Upominki z Małopolski,
fot. M. Rymarz, MIK 2023

REFLEKSJA

Album
Wyszukana Małopolska,
fot. K. Schubert,
MIK 2023

Obserwujemy zmiany w kulturze i odpowiadamy na nie. Jesteśmy otwarci na zmiany, testujemy nowe rozwiązania i pomysły.

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

MIK uczestniczy w czterech sieciach międzynarodowych i regularnie bierze udział w spotkaniach:

- Interpret Europe – gdzie wymieniamy się doświadczeniami i aktywnie promujemy innowacyjne podejście do interpretacji dziedzictwa poprzez organizację jedynych w Polsce szkoleń certyfikowanych przez Interpret Europe.
- European Network of Observatories in the field of Fine Arts and Culture (ENO) – dyrektorka MIK-u jest członkiem rady sieci, gdzie prezentujemy rozwiązania i refleksje dotyczące dostępności kultury dla osób z różnymi potrzebami, a także uczymy się o relacjach między kulturą i edukacją oraz o wzajemnej współpracy między tymi sektorami. Sieć ENO to również forum wymiany doświadczeń międzynarodowych w zakresie tematów, które są realizowane w różnych zadaniach MIK.
- Culture Action Europe (CAE) – gdzie mamy wgląd w aktualne kwestie związane z pracami Komisji Europejskiej dotyczące roli kultury i dziedzictwa.

W minionym roku sieć przygotowała rekomendacje dla Komisji w zakresie tworzenia polityk kulturalnych, społecznych i zdrowotnych (#cultureforhealth), które uwzględniają aktywność kulturalną jako istotny element prawidłowego rozwoju osobistego i społecznego.

- Moreshet Jewish Heritage Network – uczymy się o tym, jak instytucje publiczne mogą dbać o dziedzictwo żydowskie; współtworzyliśmy dwa webinary, podczas których nasi partnerzy dzielili się swoim doświadczeniem: pierwszy dotyczył przygotowania i wdrażania krajowych strategii na rzecz zwalczania antysemityzmu i promocji życia żydowskiego; drugi – odkrytych we Wrocławiu pozostałości po synagodze z XIV wieku, a także promocji edukacji o kulturze żydowskiej (strona projektu www.unfinishedlives.eu/pl/).

DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA

„Autoportret. Pismo o dobrej przestrzeni”

Czasopismo traktuje o przestrzeni jako zjawisku kulturowym, zachęcając czytelników do refleksji nad znaczeniami ukrytymi w architekturze i urbanistyce. W 2023 roku ukazały się cztery numery czasopisma:

„Autoportret” nr 1/2023 *Las*

Numer będący jednocześnie pochwałą leśnych ekosystemów i wołaniem o pomoc w kontekście kurczących się obszarów lasów w Polsce. Zaprezentowaliśmy w nim biologiczny potencjał i złożoność puszczy i lasu pierwotnego oraz lasów miejskich. Osobną część poświęciliśmy procesom deforestacji – historycznym i współczesnym oraz ich źródłom, a także politykom energetycznym.

Staraliśmy się również pokazać możliwe ścieżki ratunku i regeneracji ekosystemów.

Wśród autorów i autorek m.in.: Magdalena Pertyna, Tomasz Samojlik, Władysław Polcyn, Agata A. Konczal, Marek Styczyński, Marta Jagusztyn-Krynicka, Agata Jabłońska, Łukasz Dąbrowiecki, Kasper Jakubowski.

„Autoportret” nr 2/2023 Samoorganizacja

Wojna w Ukrainie udowodniła, że w sytuacjach kryzysu jesteśmy zdolni do tworzenia oddolnych sieci współpracy i samoorganizacji. Ta ostatnia przejawia się w przestrzeni w różnorodnej postaci: organizacji tymczasowych szpitali, przenoszenia szkół do metra, infrastruktury pomocowej na dworcach, adaptacji budynków na miejsca dla uchodźców czy stawiania kuchni polowych. To konkretne przestrzenie, ale nie powstałyby, gdyby w miejsce dotychczasowych sieci nie tworzyły się nowe połączenia, wynikające z oporu wobec przemocy i stawiania czoła groźnej rzeczywistości. Wojna w Europie i kryzys migracji uzmysławia nam, że to obraz także naszej przyszłości. W tym numerze „Autoportretu” przyglądamy się fenomenowi ruchów oddolnych i sposobom ich funkcjonowania, wierząc, że dają one narzędzia radzenia sobie z kolejnymi kryzysami.

Wśród autorów i autorek m.in.: Aleksandra Kędziorek, Zofia Jaworowska, Michał Sikorski i Petro Vladimirov, Kacper Kępiński, Anastasija Ponomariowa, Kinga Zemła, Sława Balbek, Borys Filonenko, Inga Hajdarowicz, Joanna Kusiak, Dorota Jędruch.

„Autoportret” nr 3/2023 Starość

W numerze o starości konfrontujemy się z rzeczywistością – przyglądamy się przestrzennym pułapkom architektury i urbanistyki projektowanym z założenia (albo braku wystarczającej wyobraźni) dla ludzi silnych

i zdrowych. Z drugiej strony interesują nas pozytywne przykłady strategii projektowych, które uwzględniają starzenie się społeczeństwa i biorą pod uwagę dobrostan psychiczny i fizyczny osób starych. Przeanalizowaliśmy narracje towarzyszące starości – zarówno te tabuizujące choroby i dążenie do nieuchronnej śmierci, jak i te zasilane instagramowym optymizmem, gdzie wysportowane i stylowe seniorki i seniorzy śledzeni przez miliony followersów, stają się bohaterami zbiorowej wyobraźni. Pokazujemy do jakiego stopnia starość jest warunkowana płcią, statusem ekonomicznym i społecznym.

Wśród autorów i autorek m.in.: Anna Miodyńska, Roch Sulima, Dorota Majkowska-Szajer, Didier Eribon, Marcel Andino Velez, Agata Twardoch, Łukasz Pancewicz, Magdalena Zych, Zofia Rydet, Aleksandra Kędziorek, David Crowley.

„Autoportret” nr 4/2023 Ścieżki materiałów

W tym numerze prześwietlamy ścieżki materiałów i konsekwencje ich stosowania w architekturze. Przyglądamy się też historycznie stosowanym materiałom budowlanym i ich obiegowi, a także możliwości późniejszego zastosowania raz użytej substancji w kolejnych projektach. W tym kontekście poruszamy też temat przyszłości architektury jako dyscypliny zajmującej się adaptacją.

Wśród autorów i autorek m.in.: Maciej Miłobędzki, Adrian Krężlik, Adam Przywara, Alicja Gzowska, Maciej Jagielak, Anna Zań, Barbara Buser, Łukasz Pancewicz, Monika Arczyńska.

Na koniec pragniemy się pochwalić: książka *W przejściu. 43 teksty o architekturze i przestrzeni*, stanowiąca wybór esejów i wywiadów z kwartalnika „Autoportret”

z lat 2002–2022, została nagrodzona w konkursie Towarzystwa Wydawców Książek jako jedna z Najpiękniejszych Książek roku 2022 w kategorii: Dział II. Literatura naukowa i popularnonaukowa.

„Autoportret” dostępny jest na stronie

www.mik.krakow.pl/sklep/

Artykuły z archiwalnych numerów czasopisma udostępniamy online pod adresem

www.autoportret.pl/archiwum-numerow/

Wyszukana Małopolska

Z okazji dwudziestopięciolecia Małopolskich Dni Dziedzictwa Kulturowego wydaliśmy ekskluzywny album będący podsumowaniem naszych corocznych podróży po Małopolsce. Prezentujemy w nim 75 rozsianych po całym regionie zabytków: od sakralnych i rezydencjonalnych, po założenia przemysłowe, parkowe i urbanistyczne. Wybraliśmy je spośród kilkuset obiektów pokazanych publiczności podczas wszystkich edycji Dni Dziedzictwa, które odbyły się w latach 1999–2023. Znajdziecie tu opowieści o małopolskich fenomenach, odkrywanych nawet w najdalszych zakamarkach regionu, którym towarzyszą niezwykle atrakcyjne, artystyczne fotografie autorstwa Klaudyny Schubert.

Książka dostępna jest na stronie

www.mik.krakow.pl/sklep/

Ornament

Słowo „ornament” pochodzi z łaciny – *ornare* znaczy tyle, co ozdabiać, stroić, ale też chwalić, sławić. W naszych uszach często brzmi nieco tajemniczo, egzotycznie, zawiera w sobie wyobrażenie wschodniego bogactwa kolorów i form. Ornament nie jest jednak zwykłą ozdobą, uwalnia mnogość sposobów interpretacji, o czym można się przekonać w książce, która towarzyszyła 25. edycji Małopolskich Dni Dziedzictwa Kulturowego.

To antologia siedmiu tekstów znakomitych polskich pisarek i pisarzy: Sabiny Jakubowskiej, Katarzyny Kobylarczyk, Jakuba Kornhausera, Radosława Raka, Bartosza Sadulskiego, Barbary Sadurskiej i Dominiki Słowik. Każdy z nich, w charakterystyczny dla siebie sposób, zmierzył się z zadaniem. Jak przez wieki każda z kultur wykształcała sobie tylko właściwie zdobienia lub zapożyczała je od innych kultur, twórczo je przetwarzając, tak też autorzy, kreując własne światy, sięgnęli po historyczne tematy, wyciągając z nich poszczególne detale i układając kunsztowne zdobienia.

Książka dostępna jest w wersji elektronicznej, do pobrania na stronie www.dniedziedzictwa/ksiazka/

Nastolatki i sztuka

Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych, realizowana w szkołach i szeroko pojętym sektorze kultury, ma niebagatelny wpływ na rozwój młodego człowieka. Nielatwo jednak zrozumieć nastolatki – ich potrzeby emocjonalne, możliwości poznawcze i zainteresowania. Autorki – Elżbieta Kaproń i Magdalena Kosno – postanowiły zatem zaprosić czytelniczki i czytelników do zapoznania się z charakterystykami rozwojowymi młodzieży, a następnie przedstawić pomysły, jak wyko-

rzystać rozmaite praktyki twórcze w pracy edukacyjnej. Intencją autorek było, by wszyscy, którzy w codziennej pracy z młodzieżą wykorzystują sztukę lub dopiero planują takie działania, znaleźli tu niezbędną wiedzę i inspirację do projektowania działań twórczych, które uczynią ze sztuki ważne narzędzie poznania i przeżywania świata przez młodych.

Nastolatki i sztuka to kontynuacja opublikowanej w 2021 roku książki *Dzieci i sztuka*, przygotowanej z myślą o wszystkich pracujących lub przygotowujących się do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.

Książka dostępna jest na stronie www.mik.krakow.pl/sklep/

„Broszury do myślenia”

To cykl publikacji poświęconych problematyce funkcjonowania i specyfice pracy nowoczesnych instytucji kultury osadzonych w aktualnych kontekstach społecznych i kulturowych.

W 2023 roku ukazał się esej *O co walczy ukraińska kultura?* poświęcony szczególnej misji i roli ukraińskiej kultury, jaką pełni ona w czasie trwającej wojny z Rosją. Autor Volodymyr Sheiko, dyrektor Instytutu Ukraińskiego w Kijowie, szeroko omawia mniej znane w Polsce i na zachodzie Europy konteksty funkcjonowania instytucji i środowisk kultury ukraińskiej, mierzących się nie tylko z obecnymi zniszczeniami i zagrożeniami wojennymi, ale także podejmujących zadanie budowania narodowej tożsamości, konsolidowania energii społecznej, kreowania wizerunku i wizji przyszłości Ukrainy.

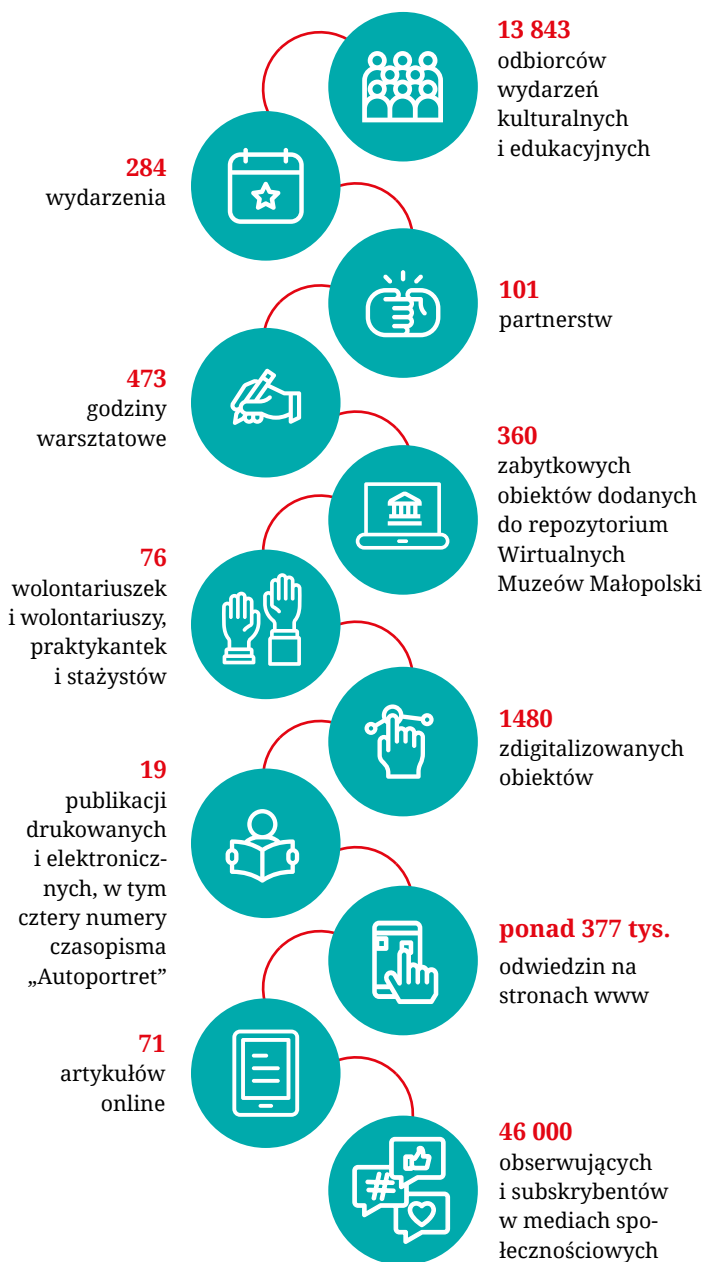
Broszura dostępna na www.mik.krakow.pl/publikacje/

Pozostałe nasze publikacje z 2023, dostępne w wersji elektronicznej:

- dr Łucja Piekarska, *Kto tworzy nasze dziedzictwo?*,
- Barbara Pasterak, Jakub Studziński, *Inkluzywna kultuRRRa – o instytucjach kultury jeszcze bardziej otwartych*,
- Izabela Bryzik, *Praktyki studenckie w instytucjach kultury*,
- Izabela Bryzik, Maja Dobkowska, Tomasz Włodarski, *Przymiarki. O narzędziach wspierania edukacji kulturowej w instytucjach kultury*.

Do pobrania na www.mik.krakow.pl/publikacje/

ROK 2023 W LICZBACH

mik.krakow.pl

małopolski
instytut
kultury **mik**

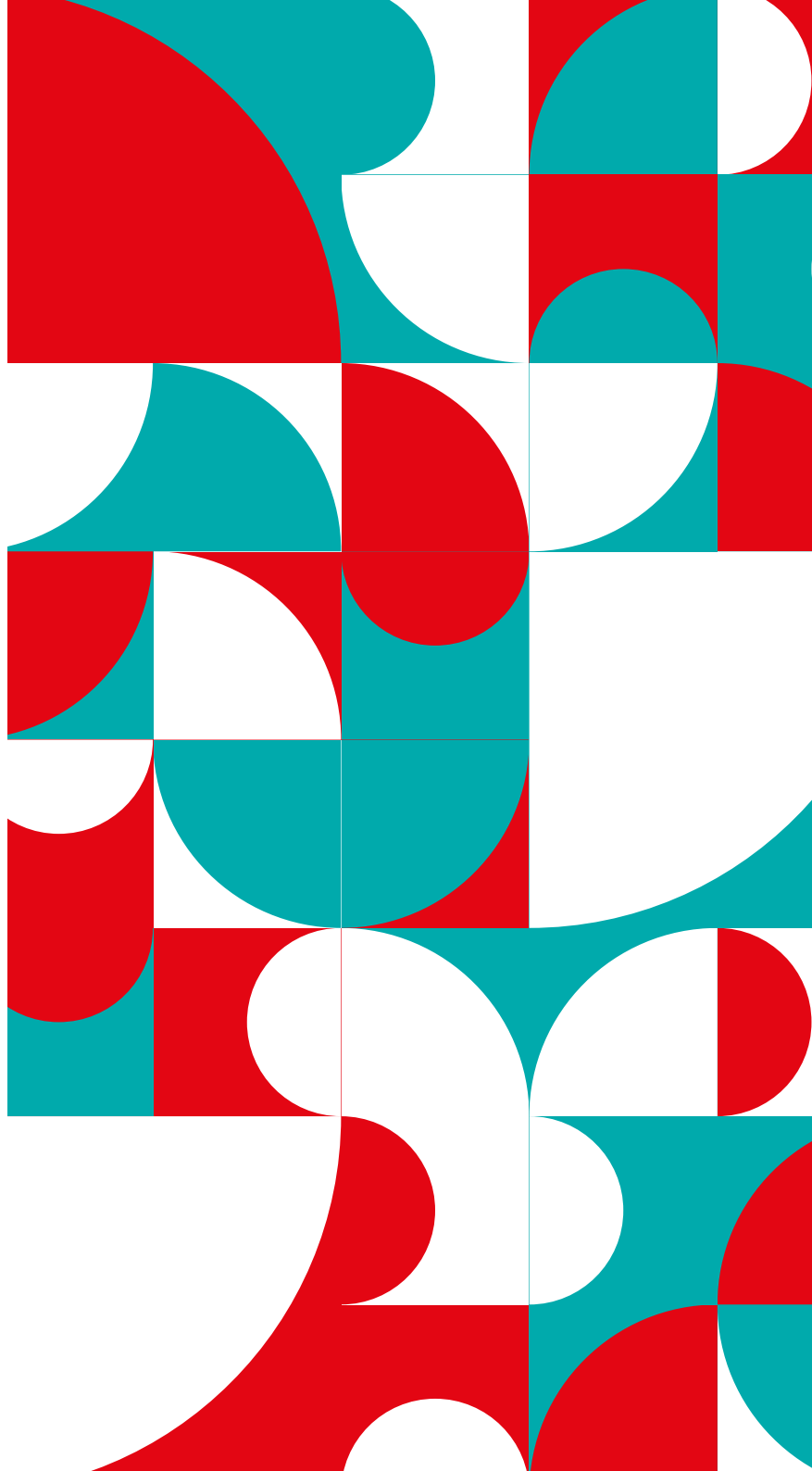
INSTYTUCJA KULTURY
WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

 MAŁOPOLSKA

Małopolski Instytut Kultury w Krakowie
30-233 Kraków, ul. 28 Lipca 1943 17C
tel. 12 422 18 84, www.mik.krakow.pl
Dyrektorka: Joanna Orlik

Tekst: Klaudia Kaczmarczyk
Redakcja i korekta: Martyna Tondera-Łepkowska
Projekt graficzny: Kira Pietrek
Skład: Aneta Sitarz
Piktogramy: www.flaticon.com

©Małopolski Instytut Kultury w Krakowie,
Kraków 2024

małopolski
instytut
kultury **MIK**

INSTYTUCJA KULTURY
WOJEWÓDZTWA
MAŁOPOLSKIEGO

MAŁOPOLSKA